

BIZ.VOM: het belang van oppervlaktebehandeling in de bouw & infrastructuur

i VOM
Hilde De Wachter

Vaak wordt de vraag gesteld: wat kan VOM voor mijn business betekenen? Als antwoord op deze vraag lanceerde het vakblad VOM INFO "BIZ.VOM", een overlegmoment met VOM-leden om actuele uitdagingen in onze markt inzichtelijk te maken. Op 1 juni vond een rondetafelgesprek BIZ.VOM plaats bij de firma GALVA POWER te Houthalen. Samen met constructeurs, architecten, studiebuirelen, overheden en coatingbedrijven willen we het belang van duurzame coatingsystemen voor het voetlicht brengen. Hierna volgt het relaas van dit rondetafelgesprek.

VOM INFO had het genoegen volgende deelnemers te verwelkomen: Daniël Balcer (SWECO), Paul Meekels (EBS Expertise Beton en Staal – MOW Vlaanderen), Mark Meynen (BCM), Johan Sevenants (INFRABEL), Jean-Louis Goderniaux, Kris Deferme en Dominique Lambert (GALVA POWER), Veerle Fincken en Hilde De Wachter (VOM).

Samen met de verschillende partijen bij een bouw- of infrastructuurproject, bekijken we het belang van duurzame coatingsystemen. Rekening houdend met ieders ervaring kijken we hoe vandaag gehandeld wordt en hoe we morgen er allemaal beter van worden.

Oppervlaktebehandeling en coatings zijn bepalend voor de esthetische kwaliteit van het ontwerp maar ook voor de duurzaamheid over de gehele levensduur van het gebouw of object, en de infrastructuur. Gedegen kennis van techniek en ontwikkelingen op dit gebied zijn daarom onontbeerlijk. Waar haalt men zijn informatie om de juiste voorschriften op te stellen?

De partijen rond de tafel zijn het er over eens dat alles begint met waardevolle las-

tenboeken en correcte verwachtingen met betrekking tot de coating. De keuze van de coating hangt immers af van de gebruiksintentie. Zal de coating puur esthetisch zijn? Welke duurzaamheid verwacht men? Zijn er veiligheids- of gezondheidsaspecten die de coating moet waarborgen? Zorgt de oppervlaktebehandeling voor meer comfort of een betere bruikbaarheid? Op basis van het antwoord op die vragen, kan men dan gaan kijken in de verschillende praktijkrichtlijnen en normen die onder andere in de VOM-publicaties te vinden zijn. Ook kwaliteitslabels worden gebruikt bij de keuze voor een systeem.

▲ Jean-Louis Goderniaux van GALVA POWER: "We moeten naar manieren zoeken om de opdrachtgevers vooraf te laten nadenken over de coating die er nodig is, en niet wanneer de werf al in volle gang is."

Mark Meynen van BCM vult aan dat er een groot verschil in bouwheren is. De lastenboeken van de overheid zijn kwaliteitsvol en betrouwbaar maar bij private bouwheren vindt hij dikwijls onvolledige of tegenstrijdige bepalingen in de lastenboeken. Bovendien wordt er in bestekken bijna nooit iets vermeld over de levensduurverwachting van een bouwwerk. Moet het twee jaar of twintig jaar blijven staan. Dat maakt een heel verschil in coating. Andere opmerking is dat lastenboeken vaak onduidelijk en verouderd zijn. Men is niet mee met de nieuwste technologie en producten. Men verwijst naar zoveel mogelijk normen die niet steeds relevant zijn voor het uitvoeren van de opdracht. Oppervlaktebehandeling is een zeer specifiek kennisdomein waar niet iedereen in thuis is. Ook voor architecten is dit geen parate kennis. Men besteedt er dus niet altijd voldoende aandacht aan. Met alle gevolgen van dien.

Zo is het absoluut noodzakelijk steeds te kijken naar de onmiddellijke omgeving waarin het behandelde oppervlak terechtkomt. De verschillende corrosiviteitsklassen per regio zijn een start maar er is veel meer. Lokaal kan de situatie enorm verschillen van de officiële C-klasse. Johan Sevenants van

▲ *Dominique Lambert van GALVA POWER "Het natraject is heel belangrijk. Het samenbrengen van ervaring en expertise moet leiden tot leer-effecten."*

INFRABEL herinnert zich een plaats waar de palen voor de bovenleidingen vroegtijdig gingen roesten. Na enig onderzoek bleek een slecht afgestelde waterzuivering van een bedrijf in de buurt, de oorzaak te zijn. Mark Meynen van BCM merkt op dat niet enkel de locatie van het gebouw, maar ook de goederen die in het gebouw opgeslagen worden, van belang zijn voor het bepalen van de juiste oppervlaktebehandeling. De opslag van cacao of koffie vereist een andere behandeling dan bijvoorbeeld de opslag van ijzersulfiet.

Paul Meekels van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken vult aan dat hun dienst dagelijks werkt aan het opbouwen van interne expertise bij eigen personeel. De dienst heeft ook een alomvattend stan-

▲ *Veerle Fincken van VOM legde de aanwezigen een aantal stellingen over oppervlaktebehandeling in bouw en architectuur voor.*

daarbestek 260 opgemaakt. Het gebruik van de nieuwste versie is verplicht voor overheidsopdrachten die vanaf 1 oktober 2018 bekendgemaakt worden of waarvoor een uitnodiging wordt verstuurd om zich kandidaat te stellen of een offerte in te dienen. Maar internationaal kennis opdoen is eveneens belangrijk. Zo zijn zij lid van OGOS, een Nederlands samenwerkingsverband van acht grote opdrachtgevers die gezamenlijke belangen hebben bij de verdergaande professionalisering van de staal conservering. In Vlaanderen alleen die kennis opbouwen, is moeilijk. Daarvoor zijn we te klein.

De mogelijkheden van coatings zijn niet oneindig omwille van technische maar ook economische redenen. Hoe wordt dit in de realiteit aangepakt als men geconfronteerd wordt met deze feiten?

De deelnemers zijn unaniem over het feit dat goedkoop vaak duurkoop is: cheap is expensive. Bij het bepalen van de oppervlaktebehandeling gaat men soms beknibbelen op het budget. Daarna moet men dan vaststellen dat de materialen vroegtijdig verouderen en er dus duur onderhoud nodig is, of dat bijvoorbeeld de kleurvastheid onvoldoende is zodat het bouwwerk er minder aantrekkelijk gaat uitzien. Nochtans bedraagt de meerkost voor de juiste coating maar een paar procenten van het totale product/voorwerp, toont Veerle Fincken aan de hand van een aantal voorbeelden aan. En toch kiest men in de realiteit regelmatig voor coatings die onvoldoende bescherming bieden tegen de omgeving waarin ze terechtkomen. Denk aan glazen windschermen aan zee waarvan de pijlers enkel gelakt worden en niet verzinkt, of roosters aan compressoren gelakt met een niet duurzaam poeder, die vroegtijdig verouderen door de agressieve omgeving waarin ze staan.

Johan Sevenants van INFRABEL verduidelijkt dat men bij infrastructuurwerken altijd op lange termijn moet kijken. Een minder duurzame en dus goedkopere coating is geen optie. Een herstelwerk achteraf is namelijk vele malen duurder dan de beperkte meerkost van een degelijke coating bij de start. Bijkomend is het eenvoudiger om een investeringsbudget rond te krijgen dan achteraf geld voor onderhoud te moeten vragen.

▲ *Mark Meynen van BCM pleit vooral voor meer samenwerking en communicatie tussen alle partijen*

Het is alleszins de taak van het studie bureau om datgene voor te schrijven wat nodig is voor dat project, vindt Daniël Balcer van SWECCO.

De aanwezigen wijzen nog naar een ander probleem bij bouwprojecten en dat is de timing en de planning. Het komt regelmatig voor dat een bouwproject vertraging oploopt. Dat komt bijvoorbeeld omdat er bij de grondwerken vertraging opgelopen wordt, al van bij de start van het project dus. Vermits de oppervlaktebehandeling op het einde van het traject komt, is er dan tijdsdruk. Onder tijdsdruk wordt er moeilijker correct gewerkt ondanks de flexibiliteit van de coater. Jean-Louis Goderniaux, Kris Deferme en Dominique Lambert van GALVA POWER beamen dat ze dikwijls druk ondervinden om sneller dan goed is voor de behandeling, te werken. Vooral in de zomerperiode, wanneer veel bedrijven hun productie een periode stilleggen en van die tijd gebruik maken om een nieuwe installatie in gebruik te nemen bijvoorbeeld. Wanneer droogtijden niet gerespecteerd worden, is er echter veel meer schade tijdens het transport. Constant alle betrokkenen in het bouwproces sensibiliseren, blijft nodig. Ook bij de spoorwegen, waar de druk van de stiptheidscijfers steeds toeneemt, wordt het moeilijker om sporen buiten dienst te stellen voor onderhoud of herstellingen. Nochtans is dit echt nodig.

Zelfs als een systeem perfect beschreven is in het lastenboek, kan het dus nog mislopen bij de uitvoering onder tijdsdruk.

In grote projecten/opdrachten worden coatingsystemen en de eisen/parameters waaraan deze moeten voldoen, vastgelegd in lastenboeken. Ter plaatse wordt dan geïnspecteerd door contro-

▲ *Daniël Balcer van SWECO: "Het zou een mooie opdracht zijn voor de brancheverenigingen te werken aan algemene lastenboeken waarmee de opdrachtgever in staat is de juiste coatings te selecteren"*

le-organismen. Er is niet steeds een gelijkaardige methodiek terug te vinden. Hoe lost men dit op in geval van twijfel en discussie?

De aanwezigen raden aan om zo snel mogelijk in te grijpen als men twijfelt over de juistheid van de opdracht of over de te leveren dienst. (Onder)aannemers moeten op tijd gaan praten om procedurale veldslagen van verzekeringsmaatschappijen achteraf te vermijden. In plaats van externe keuringsagenten aan te trekken, is de trend dat toeleveranciers/applicatiebedrijven zelf hun werkzaamheden continu monitoren door het afleveren van de nodige certificaten. De opdrachtgevende overheden zullen enkel nog steekproefgewijs inspecties uitvoeren.

Vaak laat men de omschrijving van de coating invullen door de constructeur of de uitvoerder en legt men enkel eisen op de levensduur van de coating of vraagt men naar garantiebepalingen. Is dit wel voldoende? Is het niet beter de dialoog tussen belanghebbende partijen te stimuleren vanaf het prille begin van een traject om het juiste coating-systeem te selecteren?

Samenwerken, met respect voor ieders kennis en ervaring, is het ultieme middel om tot een goed resultaat te komen, vinden de gesprekspartners. Dat is niet altijd het geval. Zo hebben de mensen van GALVA POWER vooral contact met de staalbouwer. Mark Meynen legt uit dat er legio voorbeelden zijn van projecten waar de problemen veel kleiner zouden geweest zijn wanneer er meer communicatie tussen de partijen zou zijn. De bedenking wordt nog gemaakt dat er te veel gehandeld wordt vanuit een conflictmodel en niet vanuit een overlegmodel. Het komt maar zelden voor dat er

▲ *Johan Sevenants van INFRABEL (links) en Paul Meekels van MOW Vlaanderen benadrukken dat zij bij hun projecten steeds de lange termijn voor ogen houden. Duurzame degelijke coatings horen daarbij.*

problemen op voorhand op tafel komen. Men wacht tot het te laat is om erover te communiceren.

De oppervlaktebehandelaars krijgen trouwens zelden of nooit het volledige lastenboek te zien. In het beste geval krijgen ze een paar pagina's die op hun werk van toepassing zijn. Op die manier kunnen zij niet op voorhand aangeven of er inschattingfouten gemaakt zijn of verkeerde systemen gevraagd worden. Dat is jammer:

▲ *Kris Deferme van GALVA POWER: "Opdrachten voor duplex-systemen wordt best geplaatst bij 1 leverancier. Zo is er meer controle over het hele proces."*

Johan Sevenants bevestigt dat hij moet vaststellen dat de oppervlaktebehandelaar soms niet eens weet dat hij voor INFRABEL aan het werken is. "Nochtans is men wel op de hoogte van de eisen die wij standaard aan coatings stellen maar indien ze niet weten dat het voor ons is, kunnen ze er ook geen rekening mee houden."

Tot slot pleiten de aanwezigen voor een informatiepunt waar de verschillende partijen die betrokken zijn bij bouw- en infrastructuurwerken, terecht kunnen met hun vragen over oppervlaktebehandeling. Elke partij in een bouwproject hoeft zelf niet de volledige kennis te hebben van oppervlaktebehandeling zolang ze maar weten waar ze antwoorden op hun vragen zullen krijgen. Het zou een mooie opdracht zijn voor de brancheverenigingen te werken aan algemene lastenboeken waarmee de opdrachtgever in staat is de juiste coatings te selecteren, aldus Daniël Balcer van SWECO BELGIUM.

Het gesprek werd afgerond met een informeel samenzijn. Alleszins hebben deze partijen elkaar gevonden en hopen zij een voorbeeld te mogen stellen voor toekomstige samenwerkingen in de keten ten gunste van de kwaliteit van een project.

Galva Power Group en Zincoat zijn de beste service providers voor thermisch verzinken en duplex systemen (poedercoaten en natlakken) in de Benelux met een uniek netwerk van divisies en topkwaliteit merken (duroZINQ®, colorZINQ®, microZINQ®).

CONTACT

Centrum Zuid 2037 • BE-3530 Houthalen • T. +32 11 510 234
Contact: Rob Ikink • Zinc@galvpower.com • www.galvpower.com